Oświadczenie złożone
przez senator Annę Górską
na 62. posiedzeniu Senatu
w dniu 8 lipca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra nauki i szkolnictwa wyższego Marcina Kulaska

Z głębokim niepokojem przyjęłam informacje dotyczące planowanego wyburzenia zabytkowego budynku modernistycznego Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej.

Budynek Wydziału Chemicznego jest przez wiele osób uznawany za ważny element powojennej historii Łodzi i rozwoju akademickiego charakteru miasta – pod petycją w sprawie jego zachowania podpisało się już ponad 1 tysiąc osób, w gronie protestujących przeciwko jego wyburzeniu znajdują się również specjaliści z dziedziny architektury i ochrony zabytków oraz pasjonaci architektury modernistycznej i postindustrialnej. Budynek Wydziału Chemicznego stanowi jeden z pierwszych powojennych przykładów przekształcenia istniejącej substancji przemysłowej w nowoczesny sposób i stanowi dziś ważny element architektury Łodzi – adaptacja i modernizacja istniejących obiektów historycznych oraz dawnych zabudowań świadczy o jej postindustrialnym charakterze.

Już w 1947 r. dokonano tu czegoś, co dziś określamy mianem zrównoważonej transformacji przestrzeni – istniejącą zabudowę fabryczną zaadaptowano i nadano jej nową funkcję oraz modernistyczny charakter, zamiast wyburzyć budynek. W dobie kryzysu klimatycznego powinniśmy czerpać wzorce z takich inicjatyw i wdrażać je tam, gdzie to możliwe, w celu odpowiedzialnego gospodarowania zasobami i ograniczania kosztów środowiskowych, w tym emisji gazów cieplarnianych i zużycia materiałów towarzyszących rozbiórkom i budowie nowych budynków. W tym kontekście rozbiórka i budowa każdego nowego obiektu wiążą się z ogromnymi kosztami i powinny podlegać szczegółowej analizie, jak również być rzetelnie przedstawione opinii publicznej.

Politechnika Łódzka jest uczelnią techniczną kształcącą przyszłych architektów, projektantów i inżynierów, którzy będą mieli bezpośredni wpływ na rozwój naszego kraju w przyszłości. To właśnie tam powinny być promowane postawy szacunku dla dziedzictwa, odpowiedzialności za środowisko oraz poszukiwania nieszablonowych rozwiązań pozwalających zachować wartościowe elementy istniejącej przestrzeni.

Do konserwatora zabytków złożono wniosek o wpis budynku do rejestru zabytków.

Co więcej, społeczność akademicka to miejsce kształtowania się postaw społecznych i budowy społeczeństwa obywatelskiego – w tym kontekście odpowiedzialnością Politechniki Łódzkiej, podobnie jak innych uczelni, jest włączanie w proces decyzyjny społeczności akademickiej oraz otaczającego ją środowiska, w myśl partycypacji społecznej. Dochodzą do mnie jednak głosy wskazujące na brak zainteresowania Politechniki Łódzkiej zachowaniem budynku, brak również woli dialogu ze społecznością akademicką i otoczeniem społecznym w sprawie przyszłości ważnego dla historii rozwoju akademickiego Łodzi budynku – władze Politechniki Łódzkiej nie zdecydowały się w tej sprawie na żadną formę konsultacji społecznych ani otwartej debaty z mieszkańcami. Co więcej, wedle doniesień medialnych w sytuacji nagłośnienia sprawy oraz złożenia wniosku o objęcie budynku ochroną konserwatorską pracownicy firmy wykonującej rozbiórkę budynku mieli otrzymać instrukcje dotyczące konieczności szybszego działania i niszczenia na miejscu elementów wyposażenia budynku – wskazuje to na brak woli dialogu i współpracy z otoczeniem.

W odpowiedziach na pytania kierowane przez specjalistów z zakresu historii i architektury oraz łódzkich działaczy społecznych Politechnika Łódzka wskazała, że w miejscu wyburzonego gmachu Wydziału Chemicznego chcą zrealizować nową inwestycję – Centrum Nowoczesnych Metod Kształcenia PŁ – przy wsparciu ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W związku z tym proszę o odpowiedzi na następujące pytania.

1. O dofinansowanie jakiego celu złożyła wniosek Politechnika Łódzka?

2. Czy Politechnika Łódzka złożyła wniosek o dofinansowanie budowy nowego budynku na miejscu wyburzonego gmachu Wydziału Chemicznego? Jeśli tak, to jaki to miał być budynek?

3. W jakim konkursie Politechnika Łódzka złożyła wniosek o dofinansowanie nowej inwestycji?

4. Jaki jest obecnie status wniosku Politechniki Łódzkiej? Czy została już wydana decyzja w sprawie dofinansowania planowanej inwestycji?

5. Czy została już sporządzona ocena wniosku? Jeśli tak, to proszę o wgląd w kartę oceny wniosku.

6. Czy w dokumentacji złożonej w ministerstwie Politechnika Łódzka zawarła analizy kosztów środowiskowych porównujące wariant wyburzenia starego i budowy nowego gmachu, wskazujące na przewagę takiego rozwiązania nad modernizacją istniejącego zabytkowego budynku Wydziału Chemicznego?

Anna Górska